

ÅRSPLAN FOR 2020/21 FOR VÅLERENGGATA BARNEHAGE

Barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg og lek samt fremme læring og danning. Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset det enkelte barn og barnegruppen. Barnets beste skal alltid være et overordnet mål.

Denne årsplanen skal vise hvordan barnehagen jobber for å oppfylle kravene i den nasjonale rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver. Årsplanen skal også beskrive hvordan vi jobber for å nå Oslo kommunes felles målsetninger for barnehagene:

- Barnehagebarn skal ha et trygt og inkluderende oppvekst- og læringsmiljø som fremmer helse, trivsel og læring, og som er fritt for mobbing, vold og overgrep.
- Barnehagebarn skal møte medarbeidere med høy kompetanse og tid til å følge opp den enkelte.
- Barnehagebarn skal få et pedagogisk tilbud som støtter det enkelte barns lek, utvikling og læring.
- Barnehagebarn skal utvikle gode språklige og sosiale ferdigheter gjennom lek i trygge omgivelser, og være godt forberedt til skolestart

OM BARNEHAGEN

Vi er en liten avdelingsfri barnehage som holder til i tre små trehus på Vålerenga. Utvendig er husene vernet, men innvendig er de totalrenoverte og tilpasset barnehagedrift. Varme gulv innbyr til lek for både barn og voksne, og fleksible rom gir mulighet for varierte aktiviteter. Her er det et godt uteareal for allsidig og kreativ lek. På lekeplassen dyrker vi urter, bær og grønnsaker, som barna er med å plante, pleie og høste. Hagens frukter inkluderes både i lek og matlaging. Kjøkkenet vårt brukes flittig. Her lager barn og voksne mat sammen, hvor barna deltar, observerer og smaker mens matlagingen pågår. Hver dag lager vi mat fra bunnen av, linsesuppe, varierte grønnsaksretter og gryter, grøt og fiskeretter.

Vi har faste rammer i hverdagen for å bidra til forutsigbarhet og trygghet. Vi er mye ute, og alle har minst en turdag i uken i aldersdelte grupper. Hos oss har frileken stor plass, i tillegg har vi planlagte aktiviteter og felles samlinger. I hverdagen veksler vi mellom ro og utfoldelse. Vi legger vekt på at barna møter tilstedeværende, åpne og tilgjengelige voksne i barnehagen. Hos oss er det god plass til undring, lek, opplevelser og humor i hverdagen.

TILVENNING

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barna kan få en trygg og god start i barnehagen. Se «*Oslostandard for tilvenning i barnehagen*».

Våre tiltak:

- Ved oppstart har barnet en primærkontaktperson som skal sikre kvaliteten på tilknytning.
- Vi har fokus på at vi skal være tilstedeværende og rolige voksne som gjør tilvenningsperioden trygg.
- Tilvenningsperioden er individuell fra familie til familie. Vi har fokus på at alle skal få den tiden de trenger for å bli kjent og føle seg trygge.
- I løpet av de første tilvenningsdagene vil foreldrene delta i en oppstartsamtale, der vi sammen evaluerer oppstarten så langt, og hvor vi får mulighet til å høre litt mer om barnet og om foreldrenes forventninger til barnehagen. Her får foreldrene også mulighet til å spørre om ting de lurer på, vi informerer om praktiske ting som turdager, passord til hjemmeside og om månedsbrev og månedsplaner. Vi deler også våre forventninger til foreldresamarbeidet og sammen legger vi grunnlaget for en åpen og god dialog videre.

OMSORG

Barnehagen skal legge til rette for at alle barn kan knytte seg til personalet og til hverandre.

I barnehagen skal alle barna bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for.

Barnehagen skal forebygge og avdekke omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep. Vi følger «Oslostandard for samarbeid mellom helsestasjon, barnehage og barneverntjenesten» og Gamle-Oslo-modellen.

Våre tiltak:

- Vi er oppmerksomme på barnas kroppslige og verbale uttrykk.
- Vi er lydhøre overfor barnas ønsker og behov.
- Vi tilbyr barna et ledig fang, tar følelsene deres på alvor, og støtter dem. Vi ønsker å være varme og tilgjengelige voksne som yter omsorg overfor barna, og også overfor hverandre.
- Vi setter ord på, oppfordrer til og støtter positive initiativ barna tar overfor hverandre og omsorgen de viser gjennom å hjelpe hverandre, trøste hverandre og invitere hverandre med i lek på en hyggelig måte.
- Vi møter alle barn med åpenhet, varme og interesse og viser omsorg for hvert enkelt barn.
- Vi har avdelingsfri barnehage, der eldre barn får erfaring med å vise omsorg ovenfor de yngre, og de yngre igjen har gode rollemodeller i de eldre barna.

LIVSMESTRING OG HELSE

Barnehagen skal bidra til barnas trygghet, livsglede, og følelse av egenverd.

Barnehagen skal være en arena for daglig fysisk aktivitet og samtidig gi rom for hvile. Alle barn skal være fysisk aktive minimum 60 min hver dag. Aktiviteten skal være av moderat eller høy intensitet.

Barnehagen skal bidra til at barna utvikler matglede og sunne helsevaner.

Våre tiltak:

- Vi er opptatt av hvordan barn og voksne er mot hverandre. Ser vi tilløp til negative sosiale prosesser, setter vi i gang med umiddelbare tiltak som smågrupper, rollespill, pedagogiske opplegg som «Grønne tanker, glade barn», tilpassede aktiviteter, dialog og foreldresamtaler.
- Vi har fokus på psykisk helse; helt fra barna er små er vi bevisste på å sette ord på tanker og følelser, vi oppfordrer barna til å se på og lytte til hverandre i konflikter og gir den gode samtalen stor plass. Den gode samtalen har gode vilkår når man gjør noe konkret sammen, som å lage mat, rake løv eller liknende.
- Vi er lydhøre for og reagerer konstruktivt på barnas signaler. Ser vi at noen har det vanskelig, kan vi benytte oss av elementer fra pedagogiske opplegg som «Grønne tanker, glade barn» og «Steg for steg», vi bruker bøker, bilder og fortellinger som utgangspunkt for samtale.
- Vi veksler mellom planlagte aktiviteter og frilek.
- Vi veksler mellom ro og utfoldelse; de eldste barna har hvilestunder og de minste barna har sovestund og rolige samlinger.
- Vi har inne- og uteområder som inviterer til lek og fysisk utfoldelse.
- Vi observerer barnas motorikk og tilrettelegger det fysiske miljøet slik at alle får passende utfordringer. Slik sikres progresjon i barnas utvikling.

- Vi bruker skillevegger og henger opp tepper for å lage små kroker der barna kan «gjemme» seg.
- Vi legger turer til områder som kan utfordre barnas motoriske utvikling og inspirere til fysisk utfoldelse.
- Vi lager mat i barnehagen, hver dag fra bunnen av. Barna er med på matlaging. Vi dyrker urter, grønnsaker, frukt og bær i barnehagen som vi bruker i matlaging.

VENNSKAP OG FELLESKAP

I barnehagen skal alle barn få oppleve seg selv som verdifulle, få venner og bidra i et sosialt fellesskap.

Barnehagen skal forebygge, avdekke og stoppe mobbing og krenkelser.

Barnehagen skal fremme likestilling, og motvirke alle former for diskriminering.

Våre tiltak:

- Vi observerer barna og reflekterer på møter over enkeltbarns utfordringer og styrker. Setter inn tiltak deretter, som å fremme enkeltbarn, lage smågrupper, samt å hjelpe barn inn i lek og til å sette grenser for seg selv.
- Vi deler bevisst inn i smågrupper for å støtte lek, språk og vennskap.
- Vi støtter og veileder barna i konfliktløsning.
- Vi setter ord på og roser positiv atferd og initiativ barna tar overfor hverandre.
- Vi gir dialog og kommunikasjon mye rom.
- Vi er bevisste at vi voksne er rollemodeller og behandler hverandre med samme respekt og velvilje som vi møter barna med.
- Barna skal få verne om den gode leken. Samtidig passer vi på at negative tendenser, som systematisk utestengingen ikke skal få utvikle seg.
- Vi har samlingsstund der vi i tillegg til å ha en felles opplevelse får satt hvert barn i fokus gjennom regler og sang. Dette bidrar til at barna ser hverandre.

LEK

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes.

Barnehagen skal ha et fysisk miljø som støtter barnas utvikling og sosiale og språklige samhandling.

Barnehagen skal legge til rette for et inkluderende miljø der alle barna kan oppleve glede og engasjement gjennom lek.

Våre tiltak:

- Vi er bevisste på å tilrettelegge rom og tid, slik at leken får best mulige vilkår.
- Vi tilbyr varierende lekematerialer.

- Vi er støttende for barnas læring gjennom lek.
- Vi tilbyr varierte lekemiljøer og utforsker forskjellige turmål.
- Vi er tilstedeværende voksne som støtter opp og deltar i leken på barnas premisser.
- Vi er voksne som ser, tar initiativ og bidrar til at alle deltar aktivt i leken på sitt nivå.
- Vi gir humor og glede mye plass, for å skape et godt psyko-sosialt miljø der en leken og lett tone preger hverdagen.
- Vi tar oss god tid til samtaler sammen med barna. (Eks: konflikter, mobbing, god lek, farlig lek, inkludering)
- Vi har regelleker og sangleker, som både er voksenstyrte og som barna leker videre selv.
- Ting som rører seg i barnas lek, løftes noen ganger opp som månedstemaer. Slik kan leken utvides og inkludere hele barnegruppa.

LÆRING

Barna skal oppleve et stimulerende og utforskende miljø som fremmer barns nysgjerrighet og lærelyst.

Barnehagen skal sørge for utvikling og progresjon innenfor alle fagområdene i rammeplanen.

Barnehagen skal støtte og berike barnas initiativ og gi dem utfordringer og tiltro til egne evner.

Våre tiltak:

- Vi har månedstemaer, som vi belyser fra ulike vinkler og med forskjellige metoder. Vi oppsøker biblioteket hvor vi låner bøker om temaet. Vi søker etter informasjon på nett. Vi behandler temaene i formingsstunder og i samlingsstunder. Dersom det er aktuelt legger vi turer til steder som berører de ulike temaene (Vikingskiphuset, Botanisk Hage, Bondegården). Slik lærer barna ikke bare noe om de forskjellige månedstemaene, de lærer også mye om *hvordan* man lærer (mediert læring).
- Barn lærer best gjennom lek, så vi legger til rette for god lek både ute og inne. Vi gir ofte barna felles input som teaterforestillinger, fortellinger og eventyr, som de kan ta med seg ut i leken.
- Vi tar oss god tid til undring og utforskning av ulike temaer, som barna er nysgjerrige på og opptatt av.
- Vi har smågrupper hvor vi har fokus på organiserte og tilrettelagte aktiviteter ut i fra barnas modning, utvikling og interesser.

KOMMUNIKASJON OG SPRÅK

Barnehagen skal støtte barns bruk av språk som redskap for å tenke og gi uttrykk for egne meninger og følelser.

Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen.

Barnehagen skal fange opp og støtte barn som trenger ekstra støtte i sin språkutvikling. Vi følger «*Oslostandard for systematisk oppfølging av barns språkutvikling*».

Våre tiltak:

- Vi bruker leken som innfallsvinkel for språkstimulering.
- Vi bruker konkreter i lek og fortelling.

- Aktiv benevning tilrettelagt i forhold til alder og utviklingsnivå.
- Vi har språkutviklende samtaler.
- Vi leser bøker daglig og bruker språkstimulerende spill og aktiviteter.
- Vi tilrettelegger for språkgrupper og lekegrupper.
- Vi bruker fotografier aktivt til støtte for språkutviklingen, det være seg i form av oppslag på veggene, fotobøker eller bilder på hjemmesiden. Bildene fungerer som utgangspunkt for samtale om opplevelser, turer og hverdagslivet i barnehagen.
- Vi bruker sang og musikk, rim og regler, vi undrer oss over f.eks ord som kan ha flere betydninger.

MEDVIRKNING

Barn skal delta i demokratiske prosesser og ha innflytelse på det som skjer i barnehagen. Barnas medvirkning må tilpasses individuelle forutsetninger og behov.

Barnehagen skal ivareta foresattes rett til medvirkning, og samarbeidet skal alltid ha barnas beste som mål.

Våre tiltak:

- Vi tilpasser det fysiske miljøet etter barnas interesser. Vi gjør ulike lekemateriell tilgjengelig og synlig slik at barna selv kan velge aktivitet.
- Vi er lydhøre for barnas kroppslige og verbale uttrykk, og er opptatt av dialog med og mellom barna. Vi tar med oss interesser og ting som skjer i barnegruppa når vi lager planer og velger månedstemaer.
- Fra tre-fireårs alder får barna være med på barnemøter; her snakker barna om hva de liker å gjøre i barnehagen, hvordan man kan være en god venn og annet som opptar dem, mens en voksen er med og tar notater.
- I forkant av foreldresamtaler, har vi samtaler med enkeltbarn, der de får dele tanker om egen hverdag i barnehagen.
- Vi henger bilder fra ulike prosjekter og turer i barnehøyde, slik at de kan fungere som utgangspunkt for samtale om ting vi gjør i barnehagen. Barnas kommentarer og refleksjoner tar vi med oss videre i planleggingen og evalueringen av barnehagens virksomhet.
- Barnas interesser og konkrete ønsker spiller en viktig rolle i valg av turmål.
- Barnas medvirkning gjennomsyrrer hele vår pedagogiske virksomhet, og dokumenteres derfor i månedsbrev, planer og månedlige evalueringer.
- Vi har fokus på demokrati, medbestemmelse og barnas rettigheter.

SAMARBEID HJEM-BARNEHAGE

Utvikle samarbeidet med foreldrene og invitere til reell medvirkning. Det er et mål at foreldrene brukes som en ressurs.

Gjennomføre foreldreveiledning ved behov.

Våre tiltak:

- Vi har oppstartsamtale når et barn begynner i barnehagen. Der kan foreldre fortelle om barnas personlighet, interesser og behov. Vi har foreldresamtaler der vi deler tanker om barnets trivsel og utvikling. Foreldrene kan når som helst ta kontakt for en ekstra samtale om ønskelig, vi setter da av tid.
- Vi jobber for å ha en åpen dialog med foreldrene ved levering og henting. Vi utveksler informasjon om barnets hverdag hjemme og i barnehagen.
- Styrer er alltid tilgjengelig på telefon og mail.
- To ganger i året har vi foreldremøte. Her utveksles informasjon og vi har noen ganger foredrag, gruppearbeid, diskuterer faglige temaer eller reflekterer rundt aktuelle problemstillinger.
- Vi har sosiale sammenkomster som Luciamarkering, påskefrokost, dugnad og sommerfest.
- På barnehagens hjemmeside legges det ut bilder fra prosjekter, turer, opplevelser og lek Her får foreldrene et lite innblikk i barnehagehverdagen. Bilder henges opp/vises også i garderoben.
- SU har møte i forbindelse med foreldremøtene. Slik har foreldrene mulighet til å komme med innspill og ønsker som de ønsker tatt opp på foreldremøtene, gjennom SU representantene.

DIGITAL PRAKSIS

Barnehagen skal gi barna mulighet til å bruke digitale verktøy og teknologi i lek, læring og kreative prosesser.

Barnehagen skal bidra til at barna utvikler en begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier.

Barnehagens ansatte skal utøve god digital dømmekraft i samarbeid med foresatte.

Våre tiltak:

- Vi reflekterer rund hvorfor og hvordan vi tar bilder.
- Vi bruker barnehageforsvarlige spill, lydbøker og aktiviteter på iPad.
- Hjemmesiden oppdateres jevnlig med bilder fra barnehagehverdagen.
- Barna får være med på å bruke kamera, data og iPad. Med de eldste barna lager vi digitale fotofortellinger, der barna i tillegg til å ta bilder også får prøve seg på å spille inn lydspor.
- Informasjon mellom barnehagen og foresatte går også via epost og Transponder.

SAMARBEID OG SAMMENHENG MELLOM BARNEHAGE OG SKOLE

Barnehagen skal i samarbeid med foresatte og skolen legge til rette for at barnet får en trygg og god overgang fra barnehage til skole. Vi følger «*Oslostandard samarbeid og sammenheng mellom skole og barnehage*».

Barnehagen skal legge til rette for at barna har med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som gir dem et godt grunnlag for å begynne på skolen.

Våre tiltak:

- Vi har felles førskolegruppe for Ullensakergata og Vålerenggata barnehage «Maxigruppa».

- Vi har skoleforberedende aktiviteter og barna får øvelse i samarbeid, turtaking, konsentrasjon, fin- og grovmotoriske bevegelser. Selvstendighet er viktig på skolen og barna øver på å vurdere hva de trenger å ha på seg når de skal ut og klare seg selv ved toalettbesøk. Barna får øve på konfliktløsning uten for stor innblanding fra voksne. Barna øver også på selvhevdelse, hvor de øver på å snakke høyt etter tur og fortelle de andre om feks månedens kunstverk på Maxigruppa.
- Vi gjør oss kjent med nærmiljøet og lærer oss trafikkregler. Barna lærer at det er viktig å bruke flere sanser i trafikken.
- Vi besøker skoler i lokalmiljøet.
- Vi samarbeider med barnehager i nærmiljøet for at barna skal bli kjent med noen av sine kommende klassekamerater og få erfaringer med å bli kjent med nye barn i trygge rammer.
- Vi deltar på møter i regi av de ulike skolene og av bydelen.
- Vi har to foreldresamtaler før skolestart der vi deler tanker rundt overgangen.
- Et informasjonsskjema om barnet sendes skolen før skolestart gitt foreldrenes samtykke.

BÆREKRAFTIG UTVIKLING

Barna skal få naturopplevelser og bli kjent med naturens mangfold.

Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen.

Våre tiltak:

- Vi gir barna gode erfaringer med å være ute og bli kjent med naturen. Det man blir glad i ønsker man å ta vare på, og dette kan bidra til en bærekraftig utvikling.
- Vi er med på et opplegg med de eldste barna arrangert av Kampen Økologiske Barnebondegård gjennom hele året og får følge årstidenes gjøremål på gården.
- Årstidene gjenspeiler seg i våre månedstemaer.
- Barna er med på kildesortering og vi har et bevisst forhold til gjenbruk.
- Vi er en samarbeidsbarnehage med Klimahuset ved Naturhistorisk museum i Botanisk hage, som åpner våren 2020.
- Vi lager ofte mat av det vi dyrker selv eller kan plukke i barnehagen og nærmiljøet.
- Vi lager stortsett vegetarmat i barnehagen. Dette gir barna mange erfaringer med kjøttfrie retter som er smakfulle og varierte. Oppskrifter deler vi med foresatte. Vår erfaring er at de lager flere av rettene også hjemme.
- Vi ser utviklingen fra egg til frosk på våren i et eget akvarium i barnehagen.
- Vi følger med på insekter og edderkopper gjennom forstørrelsesglass. Vi snakker om nedbrytere og gjør eksperimenter som å grave ned søppel.

PLANLEGGING, VURDERING OG DOKUMENTASJON

Barnehagen skal planlegge, vurdere og dokumentere det pedagogiske arbeidet.

Våre tiltak:

- Vi planlegger aktiviteter ut i fra barnas alder, modenhet, initiativ og interesser.
- Vi har ukentlige gruppemøter og ledermøter, månedlige personalmøter, planleggingsdager, foreldresamtaler og to foreldremøter i året. I disse fora planlegges, dokumenteres, vurderes og evalueres barnehagens pedagogiske virksomhet, og de brukes til faglig påfyll og veiledning.
- Vi ser mye pedagogikk i hverdagssituasjoner som stell, måltid, av- og påkledning, og ikke minst i den frie leken. I tillegg har vi vokseninitierte aktiviteter, turer og planlagte opplegg. Med utgangspunkt i Rammeplanen, barnehageloven, samt hva som rører seg i barnegruppen, lager vi planer for måneden. Andre faktorer vi har med oss i planleggingen er tanker fra personalet og innspill fra foreldre.
- Vi dokumenterer vårt arbeid gjennom referater, fotografier, barnas permer og andre arbeider.
- For å få frem ulike synspunkter setter vi oss sammen og reflekterer over dokumentasjon (pedagogisk dokumentasjon).
- I tillegg til å evaluere fortløpende i daglige samtaler og på avdelingsmøter, skrives det hver måned en evaluering av det pedagogiske arbeidet.
- På avdelingsmøtene setter vi av mye tid til å snakke om barnegruppen og det enkelte barns trivsel og utvikling. Ved behov ber vi om ekstern veiledning og hjelp fra bydelens fagsenter og samarbeider med barneverntjenesten i tråd med «*Oslostandard for samarbeid mellom helsestasjon, barnehage og barneverntjenesten*».
- Vi jobber systematisk med språkstimulering og språkutvikling.
- Vi gjennomfører brukerundersøkelse hvor foreldrene kan komme med innspill og kommentarer, og påvirke barnehagehverdagen.